

Nejvíce funkční je kombinace uváděných způsobů – pravidelné třídní schůzky s možností se kdykoli informovat či konzultovat po dohodě obou stran, a to i dálkovými a operativními formami komunikace – e-mail, telefon.

Za problémovou považuje komunikaci se zákonnými zástupci 52,7 % učitelů a 73,2 % ředitelů škol, v převážné většině se však jedná pouze o ojedinělé, výjimečné případy, jak také uvedlo 81,8 % těchto učitelů a 86,9 % ředitelů. Z tematického zjišťování ČŠI zaměřeného na komunikaci mezi školou a veřejností však mj. vyplývá, že selhávání komunikace mezi školami a jejich partnery, především zákonnými zástupci žáků, je jednou z hlavních příčin nárůstu fenoménu stížností.

K prioritám škol dlouhodobě patří udržování příznivých partnerských vztahů se zřizovatelem, školskou radou, místními organizacemi a dalšími školami, školskými zařízeními a zákonnými zástupci žáků. Takto nastavené vztahy pak školy funkčně využívají ke zvyšování kvality vzdělávání a rozvoji osobnosti žáka. V segmentu základních škol toto partnerství rozvíjela na očekávané úrovni většina hodnocených škol. Významná část škol (26,4 %) dokonce dosáhla v této oblasti výborné úrovně, přičemž spolupráce s vnějšími partnery patří dlouhodobě k nejlépe hodnoceným oblastem.

Při hodnocení kritéria zabývajícího se otázkou podílu účastníků vzdělávání na tvorbě vnitřních pravidel školy ČŠI zjistila, že největší podíl tvoří vedení školy a pedagogové, a to v 99,5 %, respektive v 92,1 % škol. Na tvorbě se dále podílejí např. školská rada (46,7 %), žáci (34,7 %) a zákonní zástupci žáků (26,7 %). V praxi se ukazuje, že pokud se na vytváření společných vnitřních pravidel spolupodílejí rozdílné skupiny účastníků vzdělávání, vede to k zlepšení celkového klimatu subjektu a současně i k vzájemnému respektu. Naopak, pokud je tvorba společných vnitřních pravidel školy výhradně záležitostí vedení školy, ztrácejí ostatní skupiny motivaci k jejich aktivnímu naplňování.

Zjišťování ČŠI směřovalo v letošním školním roce i k otázce participace žáků na fungování a rozvoji školy. Pojem „participace“ představuje zapojení jednotlivců do rozhodovacího procesu. Ve školním prostředí je tento termín definován jako možnost žáků vyjadřovat se k utváření života ve škole a aktivně se na tomto utváření podílet. Jedním z nejdůležitějších nástrojů participace je pak žákovský parlament. Touto problematikou se přímo zabývá tematická zpráva *Participace žáků a studentů na fungování školy*. Všechna zjištění byla podpořena inspekčním elektronickým zjišťováním a prezenční inspekční činností, které se na vytypovaných školách v loňském školním roce uskutečnily. Z tohoto šetření například vyplývá, že žáci mají možnost participovat na rozvoji a fungování školy ve většině základních škol, přestože aktivní roli v rozhodovacích procesech hrají především pedagogové. Školní parlament je zřízen v 41,1 % základních škol. Přibližně v polovině škol se žáci zapojují do dění školy spíše neformálně, např. ve formě účelově vznikajících skupin, případně formou třídní samosprávy.

Koordinací činnosti školního parlamentu se ve školách, kde je zřízen, většinou zabývá jeden koordinátor z řad pedagogů (70,2 % škol). Více osob je pověřeno pouze ve čtvrtině škol a naopak koordinací není pověřen nikdo v 4,7 % škol. Nejčastěji se žákovský parlament schází aspoň jednou za měsíc (53,4 % škol). Z výsledku tohoto šetření současně vyplynulo, že 15 % samosprávných orgánů žáků je zřízeno pouze formálně. Ze zjištěných údajů vyplývá pozitivní souvislost existence žákovského parlamentu a zapojení žáků do tvorby pravidel školy. Ve školách, ve kterých byl žákovský parlament ustaven, se žáci do tvorby pravidel školy zapojovali ve významně vyšší míře než ve školách, ve kterých tato instituce neexistuje. Ukázalo se, že žákovský parlament může svou činností přispívat nejen k vyšší míře vzájemné informovanosti mezi pedagogy a žáky, ale též ke zlepšování školního klimatu a vzájemné sounáležitosti aktérů vzdělávání.

Spolupráci s místními externími subjekty (např. neziskové organizace) využívají základní školy zejména v oblasti realizace prevence rizikového chování (80,4 % škol), kultury (82,4 %), sportu (78,2 %) a v oblasti dopravní výchovy (76,2 %). Vedle této nejčastěji deklarované spolupráce se jedná i o spolupráci např. v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a v environmentální výchově.

